

POSTANOWIENIE

22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 22 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko M. C., W. S. i R. Z.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. C. i R. Z.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie VII Wydział Gospodarczy i Własności
Intelektualnej
z 31 marca 2021 r., VII AGa 304/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanych M. C. i R. Z. kwoty po 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W świetle art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący M. C. i R. Z. powołali się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do rozstrzygnięcia, czy na tle art. 35d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 120) zachodzi konieczność utworzenia przez spółkę prawa handlowego rezerwy na koszt (skutki) toczącego się przeciwko niej postępowania sądowego, przy założeniu większego niż 50% prawdopodobieństwa przegrania sporu, jeżeli roszczenie będące przedmiotem tego postępowania zostało uprzednio zaksięgowane jako „zobowiązanie” (pewne, istniejące) i obciążało majątek w pasywach bilansu E. Sp. z o.o., stanowiąc koszt memoriałowy. Powołali się również na potrzebę wykładni art. 35d ust. 1 pkt 1 i art. 3 ust. 1 pkt 20-21 ustawy o rachunkowości w zakresie wzajemnych relacji między terminami ustawowymi „rezerwa” i „zobowiązanie” oraz związanej z tym możliwości jednoczesnego ich ujęcia w księgach E. Sp. z o.o. w odniesieniu do tego samego tytułu prawnego.

W świetle utrwalonego stanowiska, powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Powołanie się z kolei na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga z kolei wykazania, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by skarżący wykazali twierdzone przyczyny kasacyjne.

Powołane przez skarżących zagadnienie miało kazuistyczny charakter i nie pozostawiało przestrzeni dla formułowania wykładni prawa o ogólnym i abstrakcyjnym charakterze, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jego uzasadnienie stanowiło natomiast prezentację własnego punktu widzenia skarżących co do tego, w jaki sposób Sąd Apelacyjny powinien ocenić relewantną dla odpowiedzialności skarżących kwestię z dziedziny rachunkowości. Niezależnie od tego, przedstawione we wniosku pytanie odrywało się od okoliczności faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Jego zasadniczą podstawą było bowiem twierdzenie, że kwota dochodzona przeciwko E. Sp. z o.o. w postępowaniu arbitrażowym została – częściowo – ujęta w księgach rachunkowych tej spółki jako zobowiązanie pewne. Fakt ten nie stanowił jednak elementu podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku. Podstawą tą związany jest Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie mogąc czynić w tej materii uzupełnień bądź domysłów w kierunku postulowanym przez skarżącego.

Z tych samych przyczyn poza podstawę zaskarżonego wyroku wybiegała druga z powołanych we wniosku przyczyn kasacyjnych, której podłożem było także założenie o uprzednim częściowym zaksięgowaniu w bilansie kwoty będącej przedmiotem postępowania arbitrażowego w pozycji zobowiązań. Dodać przy tym należało, że okoliczność, iż strona skarżąca uznaje za trafną odmienną wykładnię przepisu prawa aniżeli uznana za prawidłową przez Sądy *meriti* nie oznacza, że

konkretny przepis budzi poważne wątpliwości w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Powołanie alternatywnej wykładni konkretnego przepisu i wspierających ją argumentów nie stanowi tym samym wykazania przyczyny kasacyjnej określonej w powołanym przepisie. Jest tak tym bardziej, jeżeli preferowana przez stronę wykładnia prawa bazuje na okolicznościach niemających odzwierciedlenia w podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[ms]